

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНО-ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра методики професійного навчання

ПСИХОЛОГІЯ І ПЕДАГОГІКА:

Методичні рекомендації

для виконання практичних та самостійних робіт здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Геодезія та землеустрій» спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» денної форми здобуття вищої освіти

Миколаїв

2022

УДК 159.9:37.01

П 86

Друкується за рішенням науково-методичної комісії інженерно-енергетичного факультету Миколаївського національного аграрного університету від «19» вересня 2022 р., протокол № 1 .

Укладач:

С. Б. Літвінчук – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики професійного навчання Миколаївського національного аграрного університету.

Рецензенти:

Л. О. Комісарова – канд. пед. наук, доцент кафедри методики професійного навчання Миколаївського національного аграрного університету.

А. Б. Веліховська – канд. пед. наук, доцент.

© Миколаївський національний аграрний університет, 2022

Зміст

Передмова	4
Мета та завдання курсу	5
Структура і обсяг курсу «Психологія і педагогіка»	8
Тематичний план	9
Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів	10
Перелік та план тем практичних занять	11
Вимоги щодо оформлення творчих завдань	22
Теми та форма контролю та перевірки завдань, які винесені на самостійне обов'язкове опрацювання	23
Питання до заліку з дисципліни «Психологія і педагогіка»	26
Список використаної літератури	30

ПЕРЕДМОВА

Проблема розбудови на терені України правової держави може бути успішно вирішеною за умови якісної підготовки фахівців. Вивчення дисципліни «Психологія і педагогіка» виступає однією з ключових при підготовці майбутніх фахівців і має на меті опанування студентами психолого-педагогічних знань, умінь та навичок для подальшої професійної діяльності.

Курс «Психології і педагогіка» спрямований на те, щоб майбутній фахівець міг упевнено почуватися, роблячи крок у професію. Знання про особливості, принципи і закономірності навчання та виховання особистості, психологічні особливості її формування і розвитку, про індивідуально-психологічні властивості, які обумовлюють специфіку поведінки особистості, її діяльності та спілкування, допомагають глибше розуміти мотиви вчинків людей, регулювати взаємовідносини з ними – ці й інші проблеми знаходяться в центрі уваги вивчення курсу.

Зміст курсу «Психологія і педагогіка» включає в себе питання, вивчення яких дозволяє не тільки в достатній мірі оволодіти психолого-педагогічними знаннями, а й розвинути у майбутніх фахівців навички самостійного критичного мислення, спостережливості, сприймання, уваги, володіння прийомами мнемотехніки, практичні навички спілкування тощо.

Мета та завдання курсу

Програма курсу передбачає вивчення основних проблем сучасної психології та педагогіки, а саме:

- психологія і педагогіка у системі наук про людину;
- психологія особистості;
- психологія діяльності і спілкування;
- теорія освіти і навчання;
- теорія виховання;
- психолого-педагогічні основи управлінської діяльності в ринкових умовах.

Згідно навчального плану студенти спеціальності 201 «Агрономія» виконують п'ять модульних контрольних робіт. Їх виконання є формою контролю студента і основним критерієм його готовності до складання заліку.

Вивчення дисципліни здійснюється в процесі відвідування та роботи на лекціях, активної участі у практичних заняттях, шляхом засвоєння навчального матеріалу, викладеного в підручниках і посібниках, виконання модульних контрольних робіт, підготовки та виступів з рефератами.

Метою даного курсу є формування розуміння психолого-педагогічного аспекту особистості як найвищої цінності суспільства, усвідомлення сутності механізмів психічних процесів, станів, властивостей людини як основи її розвитку в процесі виховання, навчання й освіти. В процесі вивчення даної дисципліни відбувається засвоєння основних термінів і понять психології та педагогіки на рівні їх відтворення і тлумачення, придбання елементарних умінь і навичок застосовувати їх у практичному житті для підвищення ефективності діяльності майбутнього економіста в соціально-виробничому середовищі.

Завданнями курсу є:

- визначення місця психології та педагогіки у системі наук про людину;
- засвоєння основних термінів і понять психології та педагогіки на рівні їх репродуктивного відтворення;
- ознайомлення з методами психолого-педагогічних досліджень;
- вивчення психолого-педагогічних закономірностей професійного становлення фахівця;
- визначення змісту і технології пізнання, актуалізації й розвитку власного “Я” в різних галузях життєдіяльності;
- засвоєння сутності механізмів психічних процесів, станів і властивостей особистості;
- формування умінь і навичок застосовувати психолого-педагогічні знання у практичному житті;
- засвоєння психолого-педагогічних основ управлінської діяльності в трудовому колективі;
- розгляд суті, принципів, методів, форм та засобів навчання і виховання;
- ознайомлення із структурою та прийомами підвищення ефективності комунікативних процесів.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- місце психології і педагогіки у системі наук про людину;
- основні поняття і категорії психології й педагогіки та їх дефініції;
- психічні процеси і стани особистості;
- взаємозв'язок основних видів прояву психіки;
- суть і структурні компоненти діяльності та спілкування;
- особливості взаємодії людей в групах;
- типи навчальних закладів, механізм їхньої атестації та акредитації;
- закономірності, принципи, методи і форми навчання та виховання;

- основні напрямки і зміст процесу виховання;
- психологічні особливості взаємодії керівника з підлеглими.

По завершенню вивчення дисципліни студент повинен *уміти*:

- сформулювати предмет і завдання психології та педагогіки як наук про людину;
 - користуватися основними методами психолого-педагогічних досліджень;
 - виділяти суть і властивості пізнавальних та емоційно-вольових процесів;
 - користуватися прийомами підвищення ефективності спілкування;
 - пояснити суть основних сучасних концепцій та систем навчання;
 - користуватися способами впливу на процес формування особистості;
 - визначити стадію розвитку трудового колективу та оптимальний стиль керівництва;
 - володіти прийомами саморегуляції емоційних станів.

Структура і обсяг курсу

Згідно з навчальним планом студенти вивчають дисципліну на 6 курсі у 11 семестрі.

Розподіл годин

Лекційні заняття	- 12 год.
Практичні заняття	- 22 год.
Самостійна робота	- 56 год.
Всього	90 год / 3 кред.
Залік	у 11 семестрі

Тематичний план

Змістовні модулі курсу			Теми	Розподіл навчального часу			Термін виконання, тиж-день	Терміни контрольного заходу
Найменування	Обсяг, кредити	Сума балів		лекції	пра-ктичні	самостійна робота		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Виникнення і розвиток педагогічних уявлень	0,3	6-10	Тема 1. Педагогіка: науковий статус, функції, завдання Виникнення педагогіки та етапи її розвитку. Педагогіка як наука. Предмет, об'єкт, функції, завдання педагогіки. Методи науково-педагогічних досліджень. Структура педагогічної науки. Головні напрями. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Загальнокультурне значення педагогіки.	1	2	6	1	Поточний контроль по завершенню теми*
	0,3	6-10	Тема 2. Історичний шлях розвитку освітньо-виховних систем Емпіричний етап розвитку педагогіки. Західні школи афінського та спартанського виховання, школи грецької культури, монастирські, соборні школи, системи єзуїтського та християнсько-католицького навчання. Освіта та виховання на Сході. Виникнення університетів. Університет як джерело наукових знань і мудрості. Принципи університетської освіти. Експериментальна педагогіка.	1	2	6	2	Поточний контроль по завершенню теми*
	0,3	6-10	Тема 3. Виховання людини Виховання та самовиховання. Виховання як багатогранний процес. Мета і зміст виховання, критерії оцінки вихованості людини. Методи виховання. Напрями виховної роботи. Засоби виховного впливу на людину. Моделі та стилі виховання. Зв'язок теорії виховання з іншими науками.	1	3	6	3	Поточний контроль по звершенню теми*
	0,3	6-10	Тема 4. Характеристика процесу освіти Предмет дидактики, її головні категорії. Закономірності, види та стилі	1	3	6	4	Поточний контроль по звершенню теми*

			навчання. Методи навчання. Організаційні форми навчання. Зміст і рівні освіти. Принципи побудови навчальної діяльності. Форми організації навчання у школі та вищому навчальному закладі. Головні типи навчальних закладів, їх характеристика.					
ВМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Психологія як система	0,3	6-10	Тема 5. Психологія: науковий статус, функції, завдання, історія виникнення Психологія, її виникнення. Предмет, об'єкт, завдання, методи психології. Особливості психології як науки. Наукова та життєва психологія. Психіка та свідомість. Психічні явища. Розвиток психологічних знань щодо вчення про душу та філософських вчень про свідомість. Оформлення психології як експериментальної науки. Витоки експериментальної психології. Вплив фізіології на психологію. Створення В. Вундтом першої психологічної лабораторії. Дослідження свідомості. Метод інтроспекції. Психологія як наука про поведінку. Біхевіоризм Д. Уотсона: предмет вивчення, методи. Місце психоаналізу в історії психології.	1	2	6	5	Поточний контроль по завершенню теми*
	0,3	6-10	Тема 6. Пізнавальні психічні процеси Загальна характеристика відчуттів і сприймання. Пам'ять і сприймання. Критерії класифікації та визначення видів пам'яті. Уявлення пам'яті. Ейдетичні здібності як особливий вид образної пам'яті. Методики розвитку пам'яті. Природа уяви. Прийоми розвитку уяви. Мислення, психологічна природа розумового процесу. Головні фази розумового процесу. Поняття "уявлення". Розвиток мислення дитини. Розвиток теоретичного мислення у процесі оволодіння системою знань. Увага. Основні види та властивості уваги. Розвиток уваги.	2	2	8	6	Поточний контроль по завершенню теми*

0,3	6-10	Тема 7. Емоційно-вольові психічні процеси Загальна характеристика емоцій. Основні види емоцій, їх класифікація. Вищі почуття. Емоції та потреби. Емоції та переживання. Види емоційних переживань. Розвиток емоцій та їх значення в житті людини. Воля як сутнісна властивість людини. Вольові якості особистості та їх розвиток.	1	2	6	7	Поточний контроль по завершенню теми*
0,3	6-10	Тема 8. Психологія особистості Поняття про особистість. Взаємозв'язок соціального та біологічного в особистості. Формування та розвиток особистості. Теорії особистості в історії психології. Спрямованість і мотиви діяльності особистості. Мотивована поведінка як характеристика особистості. Самосвідомість і життєвий шлях особистості. Розвиток і виховання особистості. Загальна характеристика здібностей. Поняття про темперамент. Теоретичні та практичні дослідження характеру.	2	2	6	8	Поточний контроль по звершенню теми*
0,3	6-10	Тема 9. Активність і діяльність Поняття про діяльність. Активність і діяльність. Інстинкт і діяльність. Структура діяльності. Мета, мотиви, потреби. Види діяльності. Творчість як найвища форма активності людини. Феномен творчості. Етапи і структура творчого процесу. Особливості творчої думки. Евристика. Методи пошуку творчих рішень	1	2	6	9-10	Поточний контроль по звершенню теми*
0,3	6-10	Тема 10. Міжособистісне спілкування Соціальна перцепція як одна з центральних проблем міжособистісного спілкування. Перше враження і точність інтерпретації. Типові помилки першого враження — ефект ореола, проекція, ефект поблажливості, емоційні стани. Соціальні стереотипи. Роль установки у сприйманні. Задоволеність спілкуванням і стосунками як	1	2	6	11-12	Залік період заліково-екзаменаційної сесії

		<p>психологічний показник успішності міжособистісного спілкування.</p> <p>Труднощі та дефекти спілкування. Комунікативні бар'єри.</p> <p>Фактори успішного спілкування. Товарицькість, контактність, комунікативна сумісність як найважливіші умови успішності спілкування.</p> <p>Спрямованість особистості та стиль спілкування.</p> <p>Оптимальний стиль спілкування.</p>						
Всього	3,0	60-100	x	12	22	56	x	X

Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів

№ модуля	Робота на лекції або її відпрац.			Участь у практ. занятті або його відпрац.			Творче завдання			Максимальна кількість балів
	к.з	мах	Σ	к.з	мах	Σ	к.з	мах	Σ	
Модуль I	1			1	5	5	1	6	6	11
Модуль II	2			2	5	10	2	8	16	26
Модуль III	0			1	5	5	1	6	6	11
Модуль IV	1			2	5	10	2	8	16	26
Модуль V	1			1	5	5	1	8	8	13
Модуль VI	2			1	5	5	1	8	8	13
ВСЬОГО				40			60			100

Оцінювання знань студентів здійснюється за рейтинговою системою балів. Для забезпечення конкретної оцінки всіх видів роботи студента максимальна кількість залікових балів за кожний модуль приймається 100 з наступним перерахунком в загальну оцінку через коефіцієнт вагомості модуля.

Атестація студентів проводиться згідно графіка, затвердженого на факультеті. Студент буде атестований за умови отримання за атестаційний період такої кількості балів, яка перевищує 59% від максимально можливої на момент атестації.

Перелік та план практичних занять

Практичне заняття №1

Методи психолого-педагогічного дослідження

План

1. Мета педагогіки як науки.
2. Методологія та методи педагогічних досліджень.
3. Класифікація методів психолого-педагогічного дослідження
4. Залежність вибору методів від мети дослідження.
5. Вимоги, що пред'являються для використання дослідницьких методів.

Творче завдання

Розробіть і обґрунтуйте модель використання методів психологічних досліджень (не менше 5 методів) з метою відбору кандидатів на вакантну посаду за схемою:

Етап, метод психологічного дослідження	Характеристика методу психологічного дослідження	Зміст методу психологічного дослідження	Прогнозовані результати
I етап			
...			

Вихідні дані. Після оголошення в ЗМІ на підприємство надійшло 100 заяв на заміщення вакантної посади (профіль підприємства, посаду і вимоги щодо кандидата на цю посаду обирає студент).

Необхідно запропонувати послідовність використання різноманітних методів психологічного дослідження з тим, щоб серед претендентів обрати одного, який найбільш за все відповідає зазначеним вимогам.

При розробці моделі студенти використовують теоретичний матеріал підготовлений до практичного заняття.

Практичне заняття №2

Пізнавальні психічні процеси особистості

1. Відчуття: види і властивості відчуттів, індивідуальні відмінності.
2. Фізіологічні основи сприймання: види, властивості, індивідуальні відмінності сприймань та їх розвиток.
3. Увага, її властивості та розвиток.
4. Пам'ять, її види, процеси, індивідуальні особливості та розвиток.
5. Мислення, його види. Мислительні операції та розвиток мислення.
6. Поняття про уяву, її види та прийоми створення уявних образів, розвиток уяви.
7. Види та форми уваги. Основні її властивості та розвиток.

Творче завдання

1. Ньютон мав звичку варити яйце на спиртівці за робочим столом, щоб зайвий раз не відволікатися від роботи. Одного разу в момент напруженої розумової праці замість яйця він вкинув у каструлю свій годинник. Як можна пояснити цей факт?

2. Яку людину можна назвати більш уважною:

— ту, яка, займаючись справами, перебуває в стані глибокої зосередженості й не помічає нічого навколо;

— ту, яка за коротку мить здатна помітити всі деталі ситуації і не випускати з поля зору жодної дрібниці;

— ту, яка незалежно від того, що вона робить, здатна бачити й чути все, що так або інакше стосується її діяльності?

3. Укажіть, які прийоми створення образів були використані в наступних випадках:

1. Русалка.
2. Змій-Горинич.
3. Людина-амфібія.
4. Гулівер.

5. Колобок.
6. Килим-літак.
7. Дон Жуан.
8. Буратіно.
9. Чарівна лампа Аладіна.
10. Шапка-невидимка.
11. Баба Яга.
12. Російська береза.
13. Дружній шарж.
14. Плюшкін.
15. Скатерка-самобранка.
16. Повітряна куля.
17. Дядя Стьопа.
18. Чарівна паличка.
19. Соловей –розбійник.
20. Скульптура «Робітник і колгоспниця».
21. Карикатура на буржуя.
22. Епіграма на графа Воронова.
23. Портрет О.С. Пушкіна.
24. Підводний човен.
25. Печорін.
26. Радар, локатор

4. Найбільш поширений поділ стилів мислення – на «теоретиків» (або «класиків») і «емпіриків» («романтиків»). Нижче наведені характеристики тих і інших. Визначте, де йдеться про «теоретиків», а де – про «емпіриків».

1. Їх вирізняють велика спостережливість, допитливість, віртуозне використання порівняльного аналізу.

2. Вони вважають, що відкриття визначаються яскравими спалахами уяви.

3. На їхню думку, те, що не спостерігається в досвіді, не можна використовувати в науковому міркуванні.

4. Цінність їх в тому, що зроблені ними відкриття слугують початковою інформацією для наукового прориву, що реалізовується іншими.

5. Їх сильна сторона – аналітична, раціональність мислення, невисока емоційність.

6. Вони визнають наукою тільки встановлення зв'язків між безпосередньо вимірюваними величинами.

7. Вони спрямовуються в прорив, позначений зусиллями інших, і роблять результат доказовим і переконливим для інших.

8. Коли в матеріалі є «біла пляма», вони заповнюють деталі, яких бракує, гіпотезою, що спирається на інтуїцію.

9. Їх слабкість – у зайвій, часто необґрунтованій довірливості до знайдених закономірностей.

10. Вони менш спостережливі, ніж інші, але й не такі довірливі.

5. Які види мислення проявляються в наведених нижче ситуаціях:

1. Встановлення лікарем діагнозу пацієнтові на підставі симптомів.

2. Написання журналістом статті про події, свідком яких він був.

3. Проектування дизайнером інтер'єра приміщення.

4. Приготування кондитером тістечок за новим рецептом.

5. Прийняття диспетчером аеропорту рішення про невідкладні дії.

6. Виготовлення майстром складної деталі на токарному верстаті.

7. Написання учнем твору на вільну тему.

8. Складання дитиною конструктора.

9. Вирішення шахової партії на чемпіонаті світу.

10. Складання адвокатом характеристики підзахисного.

При виконанні завдання необхідно користуватися теоретичним матеріалом, підготовленим до практичного заняття.

Практичне заняття №3

Емоційно-вольові процеси та психічний стан особистості

План

1. Суть поняття «емоції» та види емоцій.
2. Види почуттів.
2. Форми прояву емоційних станів.
3. Психічний стан людини. Стресові ситуації та прийоми управління ними.
4. Свобода волі та вольова регуляція.

Творче завдання

Складіть кросворд із 15 слів, використовуючи поняття теми «Емоції і почуття».

Практичне заняття №4

Мотиви, їх класифікація. Мотивація діяльності

План

1. Поняття мотиву особистості
2. Структура, характеристики та функції мотиву
3. Класифікація мотивів. Теорія ієрархії потреб Маслоу. Класифікація потреб Мюррея.
4. Класифікація мотивів поведінки, діяльності особистості (потреби, інтереси, прагнення, переконання та установки).
5. Мотиви трудової діяльності, їх характеристика

Творче завдання

1. Складіть список зовнішніх і внутрішніх мотивів, при виконанні яких людина відчуває задоволеність своєю роботою.
2. Напишіть список власних потреб і класифікуйте їх.

Практичне заняття №5

Дидактика. Закономірності та принципи навчання

План

1. Структура процесу навчання, її двохсторонній характер та компоненти.
2. Процес засвоєння знань.
3. Закономірності навчального процесу.
4. Основні принципи дидактики та їх характеристика.

Творче завдання

1. Заповніть таблицю

Елементи системи освіти	Позитивне	Негативне
Система відбору абітурієнтів (ЗНО)		
Двоступенева система освіти (бакалавр, магістр)		
Обов'язкове відвідування занять: - лекційні; - практичні; - лабораторні.		
Практика		
Працевлаштування		
Висновок:		

Практичне заняття №6

Форми та системи форм організації навчання

План

1. Сутність організаційних форм навчання
2. Лекція як основна форма організації навчання
3. Практичне заняття
4. Семінарське заняття
5. Лабораторне заняття
6. Самостійна робота студента

Творче завдання

1. Розробити лекційне (практичне, лабораторне) заняття зі спеціальності для студентською академічної групи з урахуванням принципів дидактики.

Практичне заняття №7

Методи і форми виховного впливу на особистість

План

1. Мета й завдання виховання у ВНЗ
2. Проблема класифікації методів виховання та самовиховання
3. Методи формування свідомості
4. Метод прикладу
5. Методи формування суспільної поведінки
6. Методи контролю й аналізу ефективності виховання
7. Форми виховання

Творче завдання

1. Переглянути фільм «Педагогічна поема», за мотивами твору однойменного А.С.Макаренка
2. Відповісти на систему запитань:
 1. Причини дитячої безпритульності?
 2. Чому педагоги з досвідом не могли спочатку знайти спільну мову з колоністами?
 3. Чи можна виправдати використання Макаренком тілесні покарання на початку фільму?
 4. Якими діями Макаренко заслужив повагу і довіру колоністів?
 5. Значення дисципліни?
 6. Що таке радянський метод, чи можна його називати іншим терміном?
 7. Чому Макаренко довірив колишнім злочинцям зброю?

8. Чи згодні ви з положенням про те, що покаранням можна виховати лише раба?
 9. Що можна виховати лише за допомогою інтересу?
 10. Чому колоністи захищали Макаренка?
 11. Як Ви вважаєте, в чому секрет успіху колонії?
 12. Як ви розумієте вираз: «Любить и уважать человека – это предъявлять к нему высокие требования».
 13. Чому Макаренко вирішив переїхати з облаштованої колонії в нове місце, де все треба було починати спочатку?
 14. Чому завідувач і мед.персонал тієї колонії не зробили того, що зробив Макаренко з колоністами?
 15. Чим відрізняється трудове виховання Макаренка від сучасного трудового виховання?
3. У висновках необхідно вказати, які елементи виховання Макаренка можна використовувати в сучасній освіті.

Практичне заняття №8

Керівництво і лідерство у системі управлінської діяльності

План

1. Лідерство та керівництво в управлінській сфері
2. Психологічні особливості стилів керівництва (авторитарний, демократичний, ліберальний)
3. Сучасні (новаторські) концепції стилю керівництва
4. Структура взаємовідносин у колективі.

Творче завдання

Провести дослідження міжособистісних стосунків у своїй академічній групі.

Приклад

Обробка отриманих результатів:

За отриманими відповідями підраховується сума виборів, що її набрав кожен студент, по кожному критерію складається соціоматриця і на основі її аналізу визначається статус студента, виходячи з таких показників (з розрахунку 10 опитуваних):

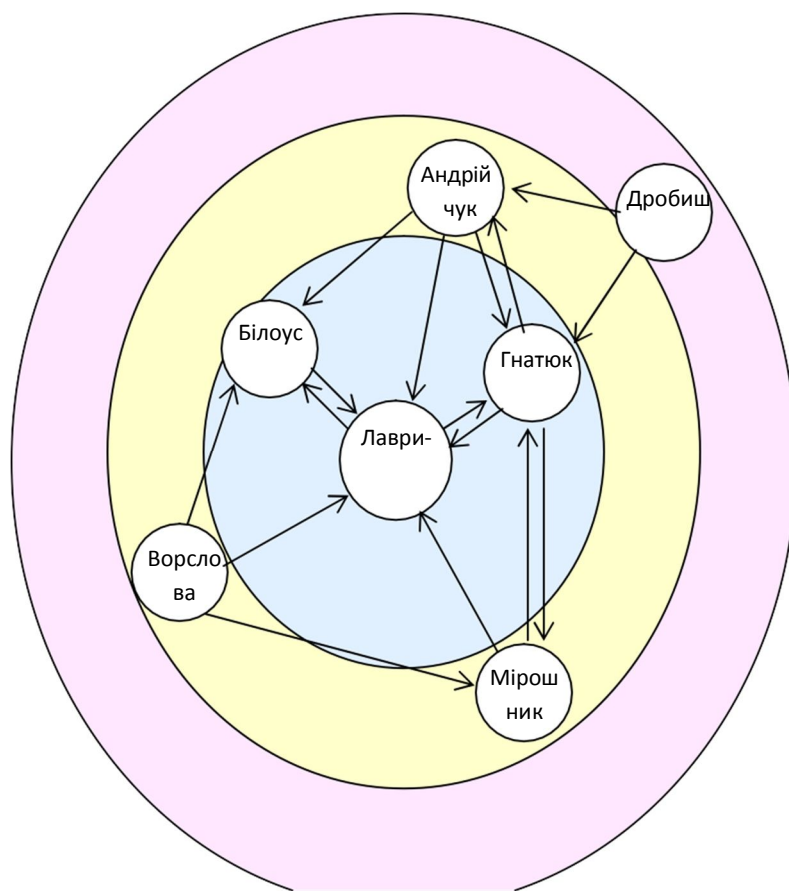
- 6 та більше виборів – «зірка»;
- 3 - 5 виборів – «популярний»;
- 1 - 2 вибори – «занедбаний»;
- 0 виборів – «ізолюваний».

Зразок заповнення соціоматриці:

Кого вибрав Хто вибрав	Андрійчук	Білоус	Ворслова	Гнатюк	Дробиш	Лавринен	Мірошник	і	т.	д.
Андрійчук		*		*		*				
Білоус			*			*				
Ворслова		*				*	*			
Гнатюк	*					*	*			
Дробиш	*			*						
Лавриненко		*		*						
Мірошник				*		*				
Кількість виборів:	2	3	1	4	0	6	2			

На основі соціоматриці можна побудувати соціограму, яка надає можливість наочно представити соціальний статус студента групи.

Соціограма групи:

Кожна окружність соціограми має певне значення:

I. Внутрішнє коло– це «зона зірок», до якої увійшли лідери, які набрали максимальну кількість виборів.

II. Друге коло – це «зона прийнятих», або «популярних», до якої увійшли студенти, які набрали виборів вище середнього (3-5).

III. Третє коло – це «зона неприйнятих, занедбаних», до якої увійшли студенти, які набрали виборів нижче середнього.(1-2).

IV. Зовнішнє коло – це «зона ізольованих», це ті студенти, які не отримали жодного вибору.

Соціограма наочно представляє наявність угруповань у групі та взаємовідносини між ними та окремими студентами.

Теми рефератів до I модулю

1. Загальна характеристика стану психологічного знання в сучасному світі.
2. Основні школи й спрямування сучасної психології.
3. Сучасні педагоги-новатори.
4. Особливості навчання і виховання в розвинутих країнах світу (Японія, США).

Теми рефератів до II модулю

1. Поняття про спрямованість особистості.
2. Людини як суб'єкт пізнання, спілкування й діяльності.
3. Емоційні процеси та психічний стан особистості.
4. Свобода волі та вольова регуляція.

Теми рефератів до III модулю

1. Потреби особистості.
2. Сучасні класифікації мотивацій особистості.
3. Спілкування та особистість.

4. Види, форми та засоби спілкування.
5. Прояви психічних станів людини.
6. Психологічні способи впливу в процесі особистісного спілкування.
7. Особливості управлінського спілкування.
8. Засоби підвищення ефективності спілкування, формування атракції.

Темати рефератів до IV модулю

1. Як зробити навчання цікавим: до проблеми навчальної мотивації
2. Психологічні проблеми навчання.
3. Структура процесу навчання, її двохсторонній характер та компоненти.
4. Основні підходи до класифікації методів навчання.
5. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
6. Зміст вербальних, наочних, практичних методів.
7. Зміст репродуктивних і проблемно-пошукових методів навчання.
8. Зміст методів активізації пізнавальної діяльності.

Темати рефератів до V модулю

1. Самооцінка і особистісне зростання особистості.
2. Розвиток особистості очима психоаналітика.
3. форми і методи виховання.
4. Психологічні засоби виховання.
5. Основні етапи розвитку “Я-концепції”.

Темати рефератів до VI модулю

1. Підсистеми поведінки в управлінській діяльності.
2. Типи взаємозв'язків в управлінській діяльності.

Вимоги щодо оформлення творчих завдань

Творчі завдання є **обов'язковими** для виконання.

Завдання виконуються письмово на листках формату А4.

Термін виконання: творче завдання виконується заздалегідь і приноситься на практичне заняття, яке відповідає темі, але не пізніше наступного лекційного заняття

Приклад оформлення титульного аркуша

Міністерство освіти і науки України
Миколаївський національний аграрний університет

Кафедра методики професійного навчання

Творче завдання
до практичного заняття №__
Тема «_____»

Виконав (ла):
студент (ка) групи __

ПІБ

Перевірила:

к.п.н.,

доцент

Літвінчук С.Б.

**Теми та форма контролю та перевірки завдань, які винесені на
самостійне обов'язкове опрацювання**

Модуль I

Тема 2. Основні принципи, етапи та напрямки психологічної науки

План

1. Методологічні принципи психології.
2. Основні етапи становлення психології як науки.
3. Сучасні напрямки в психології.

Модуль II

Тема 2. Суть і властивості пізнавальних процесів

План

1. Увага, її види та характеристики.
2. Відчуття та їхня характеристика.
3. Сприйняття та його основні властивості.
4. Види і рівні пам'яті.
5. Мислення, його властивості та види.
6. Уява, її види. Мрія як особливий вид уяви.

Тема 4. Темперамент, характер та поведінка особистості

План

1. Темперамент та його типи.
2. Характер і поведінка особистості.

Модуль III

Тема 1. Спілкування як соціально-психологічна проблема

План

1. Структура та функції спілкування.

2. Психологічні способи впливу в процесі особистісного спілкування.
3. Особливості управлінського спілкування.

Тема 2. Мотиви, їх класифікація. Мотивація діяльності

План

1. Суть поняття “мотив” та їх класифікація.
2. Мотивація діяльності. Зв’язок мотиву і діяльності.
3. Форми прояву потреб. Сутність “ієрархії потреб” А.Маслоу. Спілкування як соціально-психологічна проблема.

Тема 3. Активність і діяльність особистості

План

1. Суть, структура та види діяльності.
2. Дії, їх компоненти та функції.
3. Потреба як джерело активності людини.

Модуль IV

Тема 3. Методи навчання та їх класифікація

План

1. Поняття “метод навчання”, “методичний прийом”.
2. Основні підходи до класифікації методів навчання.
3. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

Тема 4. Форми та системи форм організації навчання

План

1. Форми та системи форм навчання.
2. Кредитно-модульна система навчання.
3. Урок як основна форма навчання у вищих закладах освіти.
4. Характеристика основних форм навчання у вищих закладах освіти.

Модуль V

Тема 2. Методи і форми виховного впливу на особистість

План

1. Основні напрямки виховання, їх зміст і джерела (науковий світогляд, розумове, фізичне, моральне, естетичне, екологічне, правове, економічне виховання).
2. Назвіть і поясніть форми і методи виховання.
3. Визначте шляхи духовної стимуляції особистості.
4. Місце і роль трудових колективів у вихованні особистості.
5. Укажіть умови раціонального вибору оптимального застосування методів і засобів виховання.

Тема 3. Загальні закономірності та принципи виховання

План

1. Комунікативна, організаторська, конструктивна, гностична, дидактична і виховна сторони педагогічної діяльності.
2. Основні джерела виховання.
3. Закономірності ідеального плану педагогічної діяльності.
4. Педагогічні принципи виховання.

Модуль VI

Тема 1. Психолого-педагогічні аспекти управлінської діяльності

План

1. Поняття “управлінська діяльність”.
2. Підсистеми поведінки в управлінській діяльності.
3. Типи взаємозв’язків в управлінській діяльності.

Питання до заліку з дисципліни «Психологія і педагогіка»

1. Психологія як наука.
2. Предмет її дослідження та завдання.
3. Місце психології в системі наук.
4. Структура психології.
5. Методологічні принципи психології.
6. Основні етапи становлення психології як науки.
7. Сучасні напрямки в психології.
8. Виникнення і розвиток педагогічної науки.
9. Основні категорії, досліджувані проблеми та джерела педагогіки.
10. Структура педагогіки та її зв'язок з іншими науками.
11. Поняття “метод дослідження” та принципи їх добору.
12. Характеристика основних методів психолого-педагогічних досліджень.
13. Психіка і мозок.
14. Стадії розвитку психіки.
15. Взаємозв'язок психіки і поведінки живих організмів.
16. Свідомість як вищий рівень розвитку психіки та її структура.
17. Поняття “індивід”, “особистість”, “індивідуальність”, “розвиток”.
18. Біологічне і соціальне в розвитку особистості.
19. Періоди розвитку людини.
20. Задатки та здібності людини.
21. Фактори формування і розвитку особистості фахівця.
22. Увага, її види та характеристики.
23. Відчуття та їх характеристика.
24. Сприйняття та його основні властивості.
25. Види і рівні пам'яті.
26. Мислення, його властивості та види.
27. Уява, її види.
28. Мрія як особливий вид уявлення.

29. Суть та види емоцій.
30. Форми прояву емоційних станів.
31. Психічний стан людини та прийоми управління ним.
32. Воля як форма психічної активності особистості.
33. Суть та структура діяльності.
34. Потреба як джерело активності людини.
35. Дії, їх компоненти та функції.
36. Суть поняття “мотив” та їх класифікація.
37. Мотивація діяльності як прояв потреб.
38. Основні види діяльності.
39. Структура та функції спілкування.
40. Психологічні способи впливу в процесі особистісного спілкування.
41. Особливості управлінського спілкування.
42. Методологічна основа, рушійні сили та функції процесу навчання.
43. Зміст і нормативна база освіти.
44. Структура процесів викладання і учіння.
45. Поняття “дидактика”. Предметні дидактики.
46. Закономірності навчального процесу.
47. Основні принципи дидактики та їх характеристика.
48. Поняття “метод навчання”, “методичний прийом”.
49. Основні підходи до класифікації методів навчання.
50. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
51. Форми та системи форм навчання.
52. Кредитно - модульна система навчання.
53. Урок як основна форма навчання у загальноосвітніх навчальних закладах.

54. Характеристика основних форм навчання у вищих закладах освіти.

55. Суть виховного процесу.

56. Мета та основні завдання процесу виховання.

57. Рушійні сили процесу виховання.

58. Характеристика основних напрямків виховання:

а) моральне виховання;

б) розумове виховання;

в) трудове виховання;

г) фізичне виховання;

д) естетичне виховання.

59. Суть понять закономірність та принцип виховання.

60. Загальні закономірності виховного процесу.

61. Характеристика основних принципів виховання.

62. Суть понять методи і форми виховання.

63. Класифікація методів виховного впливу на особистість.

64. Характеристика основних методів виховання:

а) методи формування свідомості особистості;

б) методи організації і формування досвіду суспільної поведінки;

в) методи стимулювання діяльності і поведінки.

65. Група як суб'єкт дії.

66. Соціальні об'єднання.

67. Етапи та стадії розвитку колективу.

68. Морально-психологічний клімат колективу.

69. Поняття “управлінська діяльність”.

70. Підсистеми поведінки в управлінській діяльності.

71. Типи взаємозв'язків в управлінській діяльності.

72. Роль керівника і лідера в системі управління.

73. Стили керівництва і авторитет керівника.

74. Структура взаємовідносин та лідер у сім'ї.

75. Поняття “темперамент” та його типи.
76. Формування та структура характеру людини.
77. Суть і властивості пізнавальних процесів.
78. Воля як форма психічної активності особистості.
79. Свобода волі та вольова регуляція.
80. Суть професійної кваліфікації.
81. Професійна готовність випускника до включення в професійну діяльність.
82. Соціалізація, виховання і саморозвиток людини.
83. Психотехніка спілкування та прийоми підвищення його ефективності.
84. Принципи побудови та рівні освіти в Україні.
85. Типи та акредитація навчальних закладів.
86. Контроль результатів навчання, його види та функції.
87. Методи контролю та самоконтролю знань і умінь.
88. Традиційне та рейтингове оцінювання результатів навчання.
89. Форми і методи раціонального використання персоналу.
90. Плинність кадрів та її попередження.
91. Стадії управлінського росту та їх характеристика.
92. Види та стратегія управлінської взаємодії.
93. Засоби управлінської взаємодії.
94. Психологічні механізми управлінської взаємодії.

Література:

1. Васильєв І. Б. Психологія і педагогіка : конспект лекцій. Київ : НАУ, 2014. 152 с.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2016. 316 с.
3. Волкова Н. П. Педагогіка і психологія : навч. посіб. Київ : Академія, 2012. 576 с.
4. Гороль П. К., Гуревич Р. С., Коношевський Л. Л., Шестопалюк О. В. Сучасні інформаційні засоби навчання : навч. посіб. Вінниця : ВДПУ імені М. Коцюбинського, 2014. 535 с.
5. Жигірь В. І., Чернега О. А. Професійна педагогіка : навч. посіб. Київ : ТОВ "Кондор", 2015. 336 с.
6. Мойсеюк Н. С. Педагогіка і психологія : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2019. 608 с.
7. Ничкало Н. Г. Педагогічна книга майстра виробничого навчання : навч.-метод. посіб. Київ : Вища школа, 2016. 383 с.
8. Сушенцева Л. Л. Форми організації професійного навчання в сучасному професійно-технічному навчальному закладі : навч.-метод. посіб. Кривий Ріг : Вид. центр КДПУ, 2016. 74 с.
9. Трофімова Ю. Л. Психологія : навч. підручник. Київ : Либідь, 2017. 560 с.

Навчальне видання

Психологія і педагогіка

Методичні рекомендації

Укладач:

Літвінчук Світлана Борисівна

Формат 60 x 84/16. Ум. друк. арк. 3,3

Тираж 20 прим. Зам. №

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського Національного аграрного університету.

54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.